

“KELISHILGAN”

**“El-yurt umidi” jamg‘armasi ijrochi
direktori**

A.Sh. Bekmurodov

2024-yil 4 iyul

“TASDIQLAYMAN”

**Respublika Ma’naviyat va ma’rifat
markazi rahbari**

O.A. Xasanov

2024-yil 4 iyul

**“EL-YURT UMIDI” JAMG‘ARMASI TOMONIDAN TASHKIL
ETILADIGAN STIPENDIYA TANLOVLARIDA ISHTIROK ETUVCHI
NOMZODLARNING MA’NAVIY-MA’RIFIY SALOHİYATI VA
BILIMLARI DARAJASINI ANIQLASH
BO‘YICHA**

SUHBAT DASTURI

Toshkent – 2024

Ushbu qo'llanma "El-yurt umidi" jamg'armasi tomonidan iqtidorli va istiqbolli, ayniqsa respublika hududlaridan davlat xizmatchilarini tizimli ravishda izlab topish, tanlash va rag'batlantirish, ularning xorijdagi nufuzli ta'lim, ilmiy va boshqa muassasalarda ta'lim olishini va stajirovkadan o'tishini tashkil etish;

professional, chuqur bilimga ega, zamonaviy fikrlaydigan va vatanparvarlik ruhida tarbiyalangan yangi avlod kadrlarini shakllantirish va ularni davlat xizmatiga jalb etishga ko'maklashish;

rivojlangan mamlakatlar tajribasiga tayangan holda xorijiy ekspertlar bilan hamkorlikda davlat xizmati va ta'lim sohasiga raqamli texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan ilmiy-amaliy tadbirlar tashkil etish;

xorijiy ta'lim, ilmiy va boshqa tashkilotlar, olimlar va ekspertlar, shuningdek, vatandoshlar bilan hamkorlikda onlayn platformalarga asoslangan masofaviy ta'lim dasturlari, o'quv kurslari va boshqa ta'lim, ilmiy-tadqiqot va amaliy loyihalarni amalga oshirish bo'yicha tashkil etilgan stipendiya tanlovlarida nomzodlarning ma'naviy dunyosi, tafakkuri, zakovati va ma'naviy salohiyati darajasini aniqlash bo'yicha suhbat dasturi hisoblanadi.

Dasturdan xalqimizning shonli o'tmishi, milliy davlatchiligimiz tarixi; jahon tamadduni rivojiga beqiyos hissa qo'shgan buyuk ajdodlarimiz merosi, ma'naviy-axloqiy qadriyatlarimiz;

Vatan ozodligi yo'lida kurashgan ulug' sarkardalarimiz, milliy qahramonlarimiz jasorati;

yaqin o'tmishda xalqimiz boshidan kechirgan mustamlakachilik davri, qatag'on siyosati, milliy ozodlik va ma'rifatparvarlik harakati,

mustaqil taraqqiyot yo'lida milliy istiqlool g'oyasi asosida xalqimiz bosib o'tgan milliy davlatchilikning tashkiliy yo'li;

fuqarolik burchi va mas'uliyati, yuksak vatanparvarlik tuyg'usining mazmun-mohiyati;

bugungi kunda globallashuv tufayli kuzatilayotgan ma'naviy tadbirlar, buzg'unchi va bunyodkor g'oyalar mazmun-mohiyatini ifodalovchi mavzular doirasida fikr-mulohaza yuritishga mo'ljallangan savollar o'rin olgan.

KIRISH

Mamlakatimizda keyingi yillarda amalga oshirilayotgan jadal islohotlar o'zining ko'lami, shiddati va keng qamrovi bilan nafaqat yurtdoshlarimiz, balki xorijlik siyosatchi va mutaxassislarning ham e'tiborini tortmoqda.

Bugun muhtaram Prezidentimiz Sh.Mirziyoyev rahbarligida mamlakatimizdagi yangilanish va islohotlar haqida so'z ketganda jahon hamjamiyati "Yangi O'zbekiston" degan iborani tilga olmoqda. Bu yurtimizdagi o'zgarishlarga berilgan munosib bahodir.

2024 yilga "Yoshlar va biznesni rivojlantirish yili" deb nom berilishi Yoshlar siyosatiga doir masalalarni yangi bosqichga olib chiqish bo'yicha dasturul amal bo'ldi.

Prezidentimiz Sharq donishmandlarining: "Eng katta boylik — bu aql-zakovat va ilm, eng katta meros — bu yaxshi tarbiya, eng katta qashshoqlik — bu bilimsizlikdir!" degan hikmatli so'zlarini ko'p bor ta'kidlab, zamonaviy bilimlarni o'zlashtirish, chinakam ma'rifat va yuksak madaniyat egasi bo'lish uzluksiz hayotiy ehtiyojga aylanib borayotganini, nafaqat yoshlar, balki butun jamiyatimiz a'zolarining bilimi, salohiyatini oshirish uchun, avvalo, ilm-ma'rifat, yuksak ma'naviyat kerakligini, ilm yo'q joyda qoloqlik, jaholat va albatta, to'g'ri yo'ldan adashish holatlari kuzatilishiga urg'u berishi bejizmas, albatta.

Mamlakatimizdagi keng qamrovli islohotlarni amalga oshirish uchun turli soha va tarmoqlar bo'yicha zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega bo'lgan, salohiyatli fidoyi va izlanuvchan mutaxassis kadrlarga ehtiyoj ortib bormoqda. Shunga ko'ra, davlatimiz rahbari tomonidan jamiyatimizning bilimli va iste'dodli kadrlarga bo'lgan uzoq muddatga mo'ljallangan ehtiyojini qondirish, iqtisodiyotni raqobatbardosh mutaxassislar bilan ta'minlash maqsadida ta'lim sohalarini o'zaro muvofiq va uyg'un holda rivojlantirish yo'nalishlari belgilab berilib, ta'sirchan va izchil chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

2018 yil 25 sentyabrda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi mutaxassislarni xorijda tayyorlash va vatandoshlar bilan muloqot qilish bo'yicha "El-yurt umidi" jamg'armasi faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi farmoni qabul qilindi.

"El-yurt umidi" jamg'armasi zimmasiga yuklatilgan mas'uliyatli hamda sharaflı ishni samarali amalga oshirish, yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, xalqimiz, davlatimiz umidi bo'lgan yoshlarni, ilm ahlini mamlakatimiz taraqqiyoti yo'lida jipslashtirish nafaqat jamg'armaning, balki Respublika Ma'naviyat va ma'rifat markazining ham zimmasidagi sharaflı va o'ta mas'uliyatli vazifadir.

SUHBAT MAVZULARI

“Biz buyuk tarix, buyuk davlat, buyuk madaniyat yaratgan xalqimiz!”

Shavkat Mirziyoyev

1. O‘zbek davlatchiligi tarixi. Mamlakatimiz hududida ilk davlat birlashmalarining tashkil topishi (*Qadimgi Baqtriya, Katta Xorazm, So‘g‘diyona*), ajdodlarimizning o‘z erki va ozodligi uchun kurashdagi jasorati (*To‘maris, Shiroq, Spitamen, Mahmud Torobiy, Najmiddin Kubro*).

2. “Avesto” — yurtimizning ilk ma’naviy va madaniy merosi.

3. Islom uyg‘onish davri madaniyati (*Imom Buxoriy, Iso Termiziy, Abu Mansur Motrudiy*), Markaziy Osiyoda Uyg‘onish davri madaniyati (*IX–XII*) Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Al-Xorazmiy, Abu Ali ibn Sino, Mahmud Zamaxshariy kabi olimlarning ilmiy-ma’rifiy faoliyati.

4. Vatan ozodligi uchun kurashda Jaloliddin Manguberdi jasorati.

5. Amir Temur va Jahon. Sohibqiron Amir Temur va temuriylar davri madaniyati, temuriylar davrida ilm-fan, san’at va madaniyatning taraqqiy etishi. Mirzo Ulug‘bek akademiyasi.

6. Amir Temurning “Temur tuzuklari” kitobi mazmun-mohiyati.

7. Alisher Navoiyning buyuk adabiy merosi, uning turkiy til rivojidadagi beqiyos xizmati.

8. Mamlakatimiz yoshlarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda mohir sarkarda, buyuk davlat arbobi, shoir Zahiriddin Muhammad Bobur merosining tutgan o‘rni.

9. Buxoro, Xiva, Qo‘qon xonliklarida davlatchilik boshqaruvi, ijtimoiy-siyosiy va madaniy hayot. Xonliklar davridagi o‘zaro ziddiyatlar va ularning oqibatlari.

10. Mustamlakachilik siyosati sharoitida O‘zbekiston madaniy hayotida vujudga kelgan ma’naviy inqiroz.

11. O‘zbek ziyolilarining mustaqillik uchun kurashi, jadidchilik-ma’rifatparvarlik harakati. Mustabid tuzumning qatag‘on siyosati va uning salbiy oqibatlari.

12. O‘zbek xalqining mustaqillikni qo‘lga kiritishi, istiqlolning milliy davlatchilikni tiklash va rivojlantirishdagi tarixiy ahamiyati. O‘zbekiston va jahon.

13. O‘zbekistonning davlat ramzlari va Vatan timsollari mohiyati.

14. Mustaqillik davrida buyuk ajdodlarimiz Imom Buxoriy, Iso Termiziy, Bahouddin Naqshband, Burhoniddin Marg‘inoniy, Abu Mansur Motrudiy, Jaloliddin Manguberdi, Amir Temur, Mirzo Ulug‘bek, Alisher Navoiy, Zahiriddin Muhammad Bobur kabi ajdodlarimiz tavallud ayyomlarining keng nishonlanishi.

15. Jahon tarixi va madaniyatida alohida o‘rin tutgan yurtimizning Samarqand, Buxoro, Xiva, Termiz, Qarshi, Toshkent, Shahrisabz, Marg‘ilon kabi shaharlarining qutlug‘ to‘ylari va ularning xalqaro YUNESKO tashkiloti tomonidan e’tirof etilishi.

16. Milliy istiqlol g'oyasi. Mustaqillik davrida O'zbekistonda amalga oshirilayotgan tub islohotlar va uning jamiyat taraqqiyotida tutgan o'rni.
17. Dunyo miqyosida ekstremizm, terrorizmga qarshi kurashda O'zbekiston tashabbusi.
18. Globallashuv va uning mazmun-mohiyati, ijobiy va salbiy jihatlari, globallashuv sharoitida vujudga kelayotgan ichki va tashqi tahdidlar.
19. Milliy ma'naviyatimizga tahdid — milliy o'zligimizga tahdid.
20. Mamlakatimiz taraqqiyotiga jiddiy raxna solayotgan korrupsiya va uning oqibatlari.
21. Yangi O'zbekiston. **“Milliy tiklanishdan — milliy yuksalish sari”** degan dasturiy g'oya asosida bunyodkor xalqimizni birlashtirish, yoshlarni ona yurtga sadoqat ruhida tarbiyalash, ularda tashabbuskorlik, fidoyilik, axloqiy fazilatlarni shakllantirish.
22. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2017 yil 7 fevraldagi “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida”gi Farmoni va uning mazmun-mohiyati.
23. Markaziy Osiyo mintaqasida yaxshi qo'shnichilik aloqalarini rivojlantirishdagi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tashabbuslari.
24. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 19 sentyabrda BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqining mazmun-mohiyati.
25. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida taklif etgan **“Ma'rifat va diniy bag'rikenglik”** rezolyutsiyasi va uning tarixiy ahamiyati.
26. O'zbekistonda fan, ta'lim, madaniyat va sport, adabiyot, milliy ma'naviyatni rivojlantirishda amalga oshirilayotgan islohotlar va uning istiqbollari.
27. Mamlakatimiz sportchilarining dunyo miqyosida qo'lga kiritayotgan yutuqlari hamda uning jahoniy e'tirofi.
28. O'zbekistonda fan, ta'lim tizimidagi islohotlar, vatanimiz kelajagi bo'lgan iste'dodli yoshlarga yaratilayotgan shart-sharoitlar va imkoniyatlar.
29. “Vatanga xizmat qilish — muqaddas burch va oliy sharafdir”. O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar va uning istiqbollari.
30. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan demokratik islohotlarning mazmun-mohiyati. Inson huquqlari, ommaviy axborot vositalari erkinligi yo'lidagi o'zgarishlarning xalqaro e'tirofi.
31. Mamlakatimizda ma'naviy sohada amalga oshirilayotgan islohotlar, O'zbekistondagi Islom sivilizatsiyasi markazi, Imom Buxoriy va Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazlari, O'zbekiston Islom akademiyasining tashkil etilishi.
32. O'zbekistonda millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikni ta'minlashda amalga oshirilayotgan islohotlar.
33. “Adiblar xiyoboni — ma'naviyat maskani”.

34. O'zbek tili — millat g'ururi.
35. "G'alaba bog'i", "Ajdodlarimiz jasorati va matonati — fidoyilik, qahramonlik namunasidir".
36. "Ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili" mohiyati.
37. Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi mohiyati.
38. "Ma'naviyat — xalqimiz or-nomusini uyg'otuvchi beqiyos kuch, ozodlik, vatanni sevishga undovchi da'vatkor tug'yondir".
39. O'zbekiston — Vatanim manim!
40. Ulug' xalq qudrati jo'sh urgan zamon!
41. Ona Vatanim taraqqiyotiga mening hissam!
42. Vatan tuprog'i, Vatan sha'ni, farzandlik burchi!
43. Ma'rifatparvar ajdodlarimizning vatanparvarlik g'oyalari.
44. "Tilda, ishda, fikrda birlik" shiori ostida amalga oshirilgan ma'rifatparvarlar sa'y-harakatlari.
45. Vatan taraqqiyoti va porloq istiqboli uchun daxldorlik hissi.

**“El-yurt umidi” jamg‘armasi tomonidan tashkil etiladigan stipendiya
tanlovlarida ishtirok etuvchi nomzodlarning ma’naviy-ma’rifiy salohiyatini
aniqlash bo‘yicha tuzilgan
savollar:**

1-savol: O‘zbek tiliga Davlat tili maqomi qachon berilgan? O‘zbek tiliga Davlat tili maqomi berilishining ahamiyatini yoritib bering.

2-savol: O‘zbekistonda Prezidentlik instituti qachon tashkil etilgan?

3-savol: Mustaqillik to‘g‘risidagi deklaratsiya qachon qabul qilingan?

4-savol: Mustaqillik — o‘zbek xalqining azaliy orzusi, iborasi doirasida mustaqillikni qo‘lga kiritilishi, milliy davlatchilikni tiklash va rivojlantirishda uning tarixiy ahamiyati haqida gapirib bering.

5-savol: Mustaqil O‘zbekistonning Davlat ramzlari haqida so‘zlab bering.

6-savol: O‘zbekiston Respublikasi Davlat bayrog‘i qachon qabul qilingan?

7-savol: O‘zbekiston Respublikasi Davlat gerbi qachon qabul qilingan?

8-savol: O‘zbekiston Respublikasi Davlat madhiyasi qachon qabul qilingan, hamda uning mualliflari haqida gapirib bering.

9-savol: O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qachon qabul qilingan hamda uning mazmun-mohiyati nimalardan iborat?

10-savol: O‘zbekiston Respublikasining davlat boshqaruv tizimi haqida nimalarni bilasiz?

11-savol: O‘zbekiston Respublikasi Birlashgan Millatlar Tashkiloti (BMT)ga qachon a‘zo bo‘lgan?

12-savol: O‘zbekiston Respublikasining YUNESKOga a‘zo bo‘lishi haqidagi fikrlaringizni bayon qiling.

13-savol: O‘zbekistonning jahon hamjamiyatidagi o‘rnini ochib bering.

14-savol: O‘zbekiston Respublikasining hududiy chegaralari va uning maydoni haqida gapirib bering.

15-savol: “Qo‘shning tinch — sen tinch” iborasining mazmun-mohiyatini ochib bering.

16-savol: O‘zbekiston Respublikasida bugungi kunda nechta viloyat mavjud va ular haqida ma’lumot bering?

17-savol: Yangi O‘zbekiston davrining mazmun-mohiyatini ochib bering.

18-savol: “Milliy tiklanishdan — milliy yuksalish sari” g‘oyasi haqida gapirib bering.

19-savol: Jamiyatning tanasi iqtisod bo‘lsa, uning joni va ruhi ma’naviyatdir, degan iboraning mazmun-mohiyatini ochib bering.

20-savol: Birinchi Renessans davri haqida nimalarni bilasiz?

21-savol: Ikkinchi Renessans davri to‘g‘risidagi fikrlaringizni bayon qiling.

22-savol: Uchinchi Renessansga qanday poydevor qo‘yilgani haqida gapirib bering.

23-savol: Oila qadriyati deganda nimalarni tushunasiz?

24-savol: Oilada gender tenglik, degan tushunchaning mazmun-mohiyatini ochib bering.

- 25-savol:** Milliy qadriyatlar nima, ularning jamiyatdagi roli haqida gapirib bering.
- 26-savol:** Milliy g'oya, deganda nimani tushunasiz?
- 27-savol:** Uchta muhim orzuingiz haqida gapirib bering.
- 28-savol:** Ma'naviy qashshoqlik nima, uning jamiyatga ta'siri haqida misollar keltiring.
- 29-savol:** Jaloliddin Manguberdi siymosi va uning jasorati to'g'risida gapirib bering.
- 30-savol:** Amir Temur va temuriylar davrida ilm-fan va madaniyatning roli haqida gapirib bering.
- 31-savol:** Ma'mun akademiyasi haqida nimalarni bilasiz?
- 32-savol:** Amir Temurning "Temur tuzuklari" haqida gapirib bering.
- 33-savol:** Mirzo Ulug'bekning jahon ilm-faniga qo'shgan hissassi to'g'risida yoritib.
- 34-savol:** So'z mulkingning sultoni Alisher Navoiyning buyuk adabiy merosi haqida gapirib bering. Navoiy ijodidan namunalar keltiring.
- 35-savol:** Buyuk davlat arbobi va shoir Zahiriddin Muhammad Bobur ijodida vatan sog'inchi qanday aks etgan?
- 36-savol:** Jadidchilik harakati namoyandalarining vatan mustaqilligi uchun kurashi haqida so'zlab bering.
- 37-savol:** Mustabid tuzumning Qatag'onchilik siyosati va uning salbiy oqibatlarini bayon qiling.
- 38-savol:** Vatan tuyg'usi nima? O'zingiz tug'ilib o'sgan joy haqida gapirib bering.
- 39-savol:** Diniy bag'rikenglik nima?
- 40-savol:** O'zbekistonda nechta siyosiy partiya bor, ular haqida gapirib bering.
- 41-savol:** Milliy istiqlol g'oyasi, mustaqillik davrida O'zbekistonda amalga oshirilayotgan tub islohotlar va uning jamiyat taraqqiyotida tutgan o'rnini yoritib.
- 42-savol:** Dunyo miqyosida ekstremizm, terrorizmga qarshi kurashda O'zbekiston tashabbusi haqida gapirib bering.
- 43-savol:** Globallashuv va uning mazmun-mohiyati, ijobiy va salbiy oqibatlarini ochib bering.
- 44-savol:** O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "2017-2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmonining ahamiyatini tushuntirib bering.
- 45-savol:** O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ilgari surilgan Besh muhim tashabbusning ahamiyati haqida gapirib bering.
- 46-savol:** O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil sentyabr oyida BMT Bosh Assambleyasining 75-sessiyasida so'zlagan nutqining mazmun-mohiyati haqida gapirib bering.
- 47-savol:** O'zbekistonda Yoshlarga oid Davlat siyosati haqida gapirib bering.
- 48-savol:** "Yangi O'zbekiston — maktab ostonasidan boshlanadi", degan jumlaning mazmun-mohiyatini ochib bering.
- 49-savol:** Ilm-fan — mamlakat taraqqiyotining poydevori, degan qarashning mazmun-mohiyatini yoritib bering.

50-savol: O'zbek san'atining xalqaro maydondagi o'rni haqida misollar keltiring.

51-savol: O'zbek sporti jahon arenalarida, degan ibora haqida o'z fikr-mulohazalaringizni ayting.

52-savol: Ma'naviy yuksalishimizda yirik o'zbek namoyandalarning roli haqida gapirib bering.

53-savol: Yangi O'zbekiston qahramonlari haqida gapirib bering.

54-savol: Turizm — xalqlarni birlashtiradi, degan ibora misolida o'z mulohazalaringizni yoritib.

55-savol: Milliy qadriyatlar — umrboqiydir, degan gapning mazmun-mohiyatini ochib bering.

56-savol: "Vatanga xizmat qilish — muqaddas burch va oliy sharafdir", degan shior haqida fikrlaringizni bayon qiling.

57-savol: O'zbekiston Respublikasining 30 yilda erishgan yutuqlari haqidagi fikrlaringiz bilan o'rtoqlashing.

58-savol: So'nggi yillarda mamlakatimizda ma'naviy-ma'rifiy sohalarda amalga oshirilayotgan islohotlar haqida fikrlaringizni bayon qiling.

59-savol: Qoraqalpog'iston Respublikasi mustaqillik yillarida erishgan yutuqlari haqida gapirib bering.

60-savol: Qoraqalpog'iston adib va shoirlari haqida ma'lumotlar keltiring.

61-savol: Kitobxonlik va yoshlar, degan iboraning mazmun-mohiyatini ochib bering.

62-savol: Kitobxonlik madaniyati, deganda nimani tushunasiz?

63-savol: O'zbek tili — millat g'ururi, degan jumlaning mazmun-mohiyatini ochib bering.

64-savol: Uzlaksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi haqida nimalarni bilasiz?

65-savol: Ona Vatanim taraqqiyotiga mening hissam, degan mavzuda nimalarni yoritib olasiz?

66-savol: O'zbekistonda Ommaviy axborot vositalarining tutgan o'rni haqida gapirib bering.

67-savol: Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar yoshlar ongiga qanday ta'sir ko'rsatyapti?

68-savol: Mahalla institutining mamlakatimiz hayotida tutgan o'rni haqida gapirib bering.

69-savol: O'zbekistondagi saylovlar haqidagi fikr-mulohazalaringizni gapirib bering.

70-savol: Yangi O'zbekistonda "El-yurt umidi" jamg'armasini tashkil etishdan qanday maqsadlar ko'zlangan?

71-savol: "Najot — ta'limda, najot — tarbiyada, najot — bilimda" jumlasining mazmun-mohiyatini ochib bering.

72-savol: Jadidchilik o'zi nima?

73-savol: Behbudiy, Munavvarqori Abdurashidxonov, Fitrat, Abdulla Avloniylarning vatanparvarligini nimalarda ko'rasiz?

74-savol: "Jadid" gazetasi haqida eshitganmisiz?

75-savol: Vatanparvarlik haqida qanday kino filmlar ko'rgansiz, ularning qaysi jihatlari sizda katta taassurot qoldirgan?